

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри педагогіки та
менеджменту освіти

 Світлана ПОЛЩУК

26 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

для підготовки фахівців *третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти*

за освітньо-науковою програмою *Освітні, педагогічні науки*

спеціальності *A1 Освітні, педагогічні науки*

галузі знань *A Освіта*

мова навчання *українська*

форма навчання *денна/заочна*

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми:

Ірина КУЧИНСЬКА, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Світлана ПОЛІЩУК, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти, доцент

Вікторія ФЕДОРЧУК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти, доцент

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Протокол №9 від 26 серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Світлана ПОЛІЩУК

26 серпня 2025 року

Погоджено

Гарант освітньо-наукової програми

Ірина КУЧИНСЬКА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Науково-педагогічна практика здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти педагогічного факультету є необхідною складовою практичної підготовки докторів філософії до викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

Програма практики для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки за освітньо-науковою програмою Освітні, педагогічні науки розроблена на основі ОП, наскрізної програми практики. Згідно навчального плану практика проводиться у 6 семестрі тривалістю 4 тижні, на неї виділено 6 кредитів ЄКТС, що становить 180 годин.

Програма розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261, «Положення про проведення практики аспірантів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за №93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти №351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.),

«Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)», затвердженого Вченою радою К-ПНУ імені Івана Огієнка (протокол №6 від 27 червня 2024 року),

«Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» від 31 серпня 2021 р. за №111-ОД, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» (протокол №4 від 25 квітня 2024 року).

Програма визначає мету, завдання, компетентності, терміни проходження і бази практики, регламентує процес її проходження, зміст практики, перелік документів та їх взірці, які ведуть здобувачі вищої освіти під час практики, обов'язки практикантів і керівників практики, правила техніки безпеки, вимоги до звітної документації про практику, критерії оцінювання результатів практики та порядок підбиття підсумків практики.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Основна мета науково-педагогічної практики – це набуття та вдосконалення практичних компетентностей, що визначають здатність до ефективної навчально-методичної та наукової роботи: вивчення основ наукової і навчально-методичної роботи у закладах вищої освіти, набуття професійних навичок та вмій здійснення самостійної науково-педагогічної діяльності.

Завдання практики полягають у:

- безпосередньому ознайомленні зі змістом, формами та методами організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з вивчення дисциплін за відповідною фаховою спрямованістю;
- володінні практичними основами організації та здійснення навчально-методичної, наукової роботи, формуванні потреби в особистісному, професійному саморозвитку;
- формуванні особистісних, професійно спрямованих якостей викладача вищої школи, що визначають практичну готовність до ефективної організації навчальних занять (лекцій, семінарів, різних форм індивідуальної, самостійної роботи та ін.), а також виховної діяльності здобувачів вищої освіти на особистісно орієнтованій, компетентнісній основі;
- розвитку компетентностей у сфері аналітико-діагностичної та прогностичної діяльності, пов'язаної зі здатністю до аналізу та самооцінки результатів своєї практичної діяльності, визначення на їх основі перспектив подальшого особистісного, професійного саморозвитку, підвищення наукового потенціалу.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

і результати навчання

які мають бути сформовані у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти під час проходження практики

Інтегральна компетентність:

Здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності в галузі А Освіта, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області (педагогіки) та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Навички використання інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій у науковій та науково-педагогічній діяльності.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 02. Здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті загальної теорії педагогіки, педагогічної інноватики, застосовувати досягнення в науковій та проєктній діяльності та педагогічній практиці.

СК 04. Здатність і готовність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології під час організації освітнього процесу в закладах освіти та під час здійснення науково-дослідної діяльності.

СК 06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах

вищої освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 09. Здійснювати професійну науково-педагогічну діяльність у закладі вищої освіти, у наукових структурах/закладах, формулювати зміст, цілі навчання, обирати способи їх досягнення, форми контролю, оцінювання; розробляти й вдосконалювати робочі програми.

ПРН 10. Здатність до науково-педагогічної діяльності в межах спеціальності «Освітні науки»; планувати й організовувати освітній процес у закладі вищої освіти; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі здобувачами освіти.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА-ПРАКТИКАНТА

Аспірант-практикант має право:

- одержувати консультації викладача-керівника практики від університету з усіх питань щодо проходження науково-педагогічної практики;
- користуватися бібліотекою бази практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики, брати участь у засіданнях кафедри, вченої ради факультету, конференціях та нарадах.

Аспірант-практикант зобов'язаний:

- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці;
- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити правила охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку і суворо дотримуватись їх;
- відповідати за виконану роботу та її результати;
- вести щоденник практики;
- своєчасно виконати програму практики, подати звіт та захистити його у терміни, визначені наказом.

У випадку невиконання вказаних обов'язків здобувач вищої освіти (практикант) усувається від проходження практики.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ:

Керівник практики має право:

- брати участь у конференціях та нарадах з питань організації і проведення практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики;
- відвідувати базу практики ЗВО з метою здійснення контролю за проходженням та виконанням аспірантами-практикантами визначеного програмою практики комплексу завдань;
- у складі комісії брати участь у підбитті підсумків практики та вносити пропозиції щодо оцінювання результатів роботи аспірантів-практикантів.

Обов'язки керівника практики від кафедри:

- контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію;
- надає методичну допомогу аспірантам при підготовці до проведення занять, відвідує та оцінює залікові заходи, аналізує їх;
- проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує аспірантів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії, оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки у залікові книжки;
- здає звіти аспірантів про практику на кафедру;
- готує звіт про проведення практики.

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно навчального плану науково-педагогічна практика для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки педагогічного факультету за освітньо-науковою програмою Освітні, педагогічні науки денної та заочної форм навчання проводиться у 6 семестрі тривалістю 4 тижні, на неї виділено 6 кредитів ЄКТС, що становить 180 годин.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз для проходження науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки за освітньо-науковою програмою Освітні, педагогічні науки здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» від 31 серпня 2021 р. за №111-ОД. В останньому документі чітко визначаються основні вимоги до баз практики (п. 3).

Відповідно, базами для проходження здобувачами вищої освіти науково-педагогічної практики можуть бути кафедри Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, а також інші заклади вищої освіти, які відповідають вимогам програми практики.

Здобувачі можуть самостійно, за погодженням із відповідною кафедрою, обирати місце проходження виробничої практики і пропонувати її для укладання відповідного договору.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація проведення науково-педагогічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики аспірантів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.),

«Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» від 31 серпня 2021 р. за №111-ОД, а також відповідно до програми науково-педагогічної практики, ухваленої Вченою радою історичного факультету.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на декана історичного факультету, завідувача кафедри, керівників практики.

Навчально-методичне керівництво, а також контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники практики від кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучають науково-педагогічних працівників кафедр зі стажем роботи не менше ніж 10 років відповідного профілю або викладацького стажу роботи в закладах вищої освіти.

Декан факультету, завідувач кафедри, керівники практики проводять зі здобувачами вищої освіти інструктивну нараду щодо проходження практики, під час якої аспіранти отримують чітко визначені завдання з фаху, а також взірці звітної документації.

Відповідальність за проведення інструктажу з техніки безпеки несе керівник практики.

Декан, керівники практики систематично контролюють хід практики аспірантів та забезпечують підготовку здобувачами вищої освіти звітної документації у визначений термін.

Захист звітів про проходження практики здійснюється відповідно чинного порядку у визначений термін.

Результати науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти заслуховуються на засіданнях кафедри педагогіки та менеджменту освіти та Вченій раді історичного факультету.

ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У разі переведення освітнього процесу в університеті на навчання з використанням технології дистанційного навчання практики проводяться з використанням технологій дистанційного навчання на базах практики, у яких можлива організація з використанням такої форми навчання.

Рішення про форму проведення практик приймає кафедра історії України. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час проведення практик за технологіями дистанційного навчання може здійснюватися через платформи/сервіси Moodle, Google Meet, Zoom, електронну пошту, месенджери (Viber та ін.), відеоконференції (Zoom, Google Meet та ін.), форуми, чати тощо.

Керівник практики в системі Moodle розміщує програму практики/методичні рекомендації з проходження практики за технологіями дистанційного навчання, час консультації та іншу інформацію, необхідно здобувачам вищої освіти.

Перед початком практики проводять настановну конференцію, під час якої здобувачів вищої освіти ознайомлюють зі змістом, завданнями та організацією практики, введенням документації, критеріями оцінювання практики, правилами заповнення щоденника з практики, керівники практики та здобувачі вищої освіти узгоджують обраний сервіс відеозв'язку тощо.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

1. Організувати проведення настановної конференції за допомогою обраного сервісу відеозв'язку.

2. Забезпечити здобувачів вищої освіти необхідними інструктивно-методичними матеріалами для проходження практики, розмістивши їх на електронній платформі Moodle.

3. Систематично консультувати здобувачів освіти щодо виконання всіх завдань практики за допомогою обраного сервісу відеозв'язку.

4. Організувати проведення підсумкової конференції та захист звітів за допомогою обраного сервісу відеозв'язку.

5. Забезпечити фото- та/або відеофіксацію етапів проведення практики (настановних інструктивних нарад, поточного контролю, захисту матеріалів практики, підсумкових конференцій).

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

1. Бути присутнім на настановній та підсумковій конференції, які проводяться за допомогою обраного сервісу відеозв'язку.

2. Виходити на зв'язок із керівником практики під час консультацій, які проводяться за допомогою обраного сервісу відеозв'язку.

3. Виконувати всі завдання, передбачені програмою практики.

4. Надсилати виконані завдання з практики в електронну систему Moodle в установлений керівником час.

5. Своєчасно надати керівнику практики звітну документацію та захист звіт з практики.

Для проведення заліку з підбиттям підсумків практики використовують платформи сервіси Moodle, Google Meet, Zoom.

Процедуру проходження практики та підбиття її підсумків визначає наказ про проведення відповідної практики, які доводять до відома науково-педагогічних працівників – керівників практики та здобувачів вищої освіти з використанням електронної пошти, месенджерів.

Деканат факультету на електронному диску корпоративної електронної пошти створює папки з назвою шифру академічної групи здобувачів вищої освіти, завантажує електронні версії відомостей обліку успішності та надає доступ до папок голові комісії із захисту практики. Електронні версії відомостей обліку успішності надходять на електронну пошту голови комісії. Після перевірки матеріалів практики науково-педагогічного працівниками – керівниками практики та їх оцінювання комісією із захисту практики голова комісії виставляє в електронній версії відомості обліку успішності оцінку за практику. Підсумкові оцінки за практику оголошують здобувачам вищої освіти вдень проведення захисту її матеріалів онлайн. Голова комісії не пізніше наступного дня після проведення захисту практики насилає електронну версію відомості обліку успішності на адресу електронної пошти у деканат факультету.

Оцінку за практику вносять до відомості обліку успішності, залікової книжки індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти після

завершення дистанційної форми навчання. Звітні матеріали практики в паперовому варіанті здобувачі вищої освіти подають на кафедру також після завершення дистанційного навчання.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст науково-педагогічної практики визначається «Положенням про проведення практики аспірантів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.), «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» від 31 серпня 2021 р. за №111-ОД, та ОП, відповідною наскрізною програмою практики.

Основними напрямками науково-педагогічної практичної діяльності здобувачів вищої освіти є:

1. Ознайомлення із специфікою роботи, освітніми стандартами та ОПП ЗВО.

2. Навчально-методична робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальних занять на педагогічному факультеті;

- вивчення навчально-організаційного та методичного досвіду й системи навчальної роботи кафедри, викладача-методиста;

- спостереження та аналіз різних форм навчання у ЗВО;

- самооцінка проведеної навчальної роботи, участь у самоаналізі та оцінюванні її викладачем;

- оволодіння методикою організації та контролю роботи аспірантів в освітньому процесі; опанування системою засобів і методів організації та контролю самостійної роботи аспірантів;

- проведення навчальних занять і позааудиторних заходів.

3. Науково-дослідна робота:

- ознайомлення з планом науково-дослідної роботи кафедри;

- участь у роботі наукового семінару (конференції) кафедри;

- підготовка й проведення науково-дослідної роботи відповідно до теми дисертаційного дослідження;

- розробка доповідей на засіданні наукових гуртків, проблемних груп;

4. Виховна робота:

- ознайомлення з організацією та системою виховної роботи факультету, кафедри, куратора групи;

- проведення виховної роботи з академічною групою.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Форма звітності здобувача вищої освіти про проходження практики – письмовий звіт.

Звіт оформляється за вимогами програми практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, що передбачені програмою практики, подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист. Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії із захисту звітів про проходження практики.

Для узагальнення матеріалів практики аспірантам надається три дні.

Після завершення педагогічної практики аспіранти подають керівнику практики такі матеріали звітної документації:

1. Письмовий звіт аспіранта про роботу.
2. Щоденник науково-педагогічної практики з характеристиками керівника практики та куратора групи, підписаний завідувачем кафедри, завіреними печатками бази практики.
3. Конспекти двох проведених лекцій.
4. Протоколи обговорення проведення лекцій.
5. Конспекти двох семінарських (практичних) занять.
6. Протоколи обговорення семінарських (практичних) занять.
7. Матеріали індивідуальної науково-дослідної роботи.

Звіт про проходження практики захищається аспірантом (з диференційованою оцінкою) перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики.

Захист практики проводиться упродовж перших десяти днів навчання, яке починається після закінчення практики. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до залікової книжки аспіранта з підписами членів комісії, до журналу обліку успішності.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених університетом та погоджених із базою практики. Аспіранта, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховують з університету. Здобувача, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано» / «незадовільно» за результатами захисту звіту про практику, відраховують з університету за невиконання навчального плану.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр історії України, всесвітньої історії, археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача вищої освіти про проходження практики-письмовий звіт.

Письмовий звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики (щоденником, індивідуальним завданням, характеристикою, методичними розробками, рецензіями та ін.), подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Вимоги до оформлення звіту визначаються робочою програмою практики.

Щоденник є частиною звіту студента. Враховуючи специфіку проведення практики, кафедри можуть розробляти окрему форму щоденника.

Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії з захисту звітів про проходження практики.

Звітні матеріали практики здобувачів вищої освіти (щоденник, звіт, характеристика, відгуки тощо) зберігаються на кафедрах впродовж трьох років.

Звіт з практики захищають здобувачі вищої освіти в комісії, призначеній завідувачем кафедри, факультетським керівником практики. До складу комісії входять керівники практики від кафедр Університету і, за можливості, від бази практики, а також викладачі дисциплін фахової підготовки.

Комісія оцінює результати практики здобувачів вищої освіти у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті впродовж двох тижнів навчальних занять після завершення практики.

Підбиття результатів практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочою програмою практики. За наслідками звіту та його обговорення аспірант одержує диференційований залік.

Оцінка за практику вноситься до відомості обліку успішності здобувача вищої освіти, залікової книжки/індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти за підписом голови комісії.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно. Здобувач вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав

оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту з практики, відраховується з Університету за невиконання навчального плану.

Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедри, а загальні підсумки практики - на вчених радах факультетів не менше одного разу впродовж навчального року.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика завершується диференційованим заліком та оцінюється за 100-бальною системою, за шкалою ECTS та національною шкалою (табл. 1, 2, 3).

Підсумки практики оцінюються диференційованим заліком за 100-бальною системою.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, рівня знань та рівня захисту студента за диференційною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», «незадовільно»).

З метою об'єктивної оцінки знань та умінь, набутих студентами під час проходження практики, захист звітів про практику проводиться з урахуванням таких критеріїв:

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) ставиться, якщо програма практики виконана у повному обсязі, зміст і оформлення звіту відповідають вимогам, а характеристика студента від керівника позитивна. На всі запитання під час захисту звіту з практики студент дає повні та кваліфіковані відповіді.

Оцінка «добре» (75-89 балів) ставиться за наявності зауважень щодо змісту та оформлення звіту, а відгук керівника позитивний.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) ставиться у випадку не повної відповідності вимогам до оформлення звіту. Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце окремі помилки. Характеристика студента в цілому позитивна. Під час захисту звіту на запитання членів комісії з програми практики студент відповідає невпевнено, допускає помилки.

Оцінку «незадовільно» (59 і менше балів) студент отримує, якщо у звіті висвітлені не всі завдання програми практики, оформлення звіту не відповідає вимогам. Характеристика студента стосовно ставлення до практики і трудової дисципліни негативна. На запитання членів комісії студент не може дати правильної відповіді.

Студент, який не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку при захисті звіту, направляється для повторного проходження практики у вільний від навчання час. Студент, який не виконав програму практики з поважних причин, направляється на практику у вільний від навчання час. У випадку немотивованого невиконання студентом програми практики або

одержання незадовільної оцінки за практику кафедра та деканат порушують питання перед ректором університету щодо його відрахування як такого, що має академічну заборгованість.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку аспіранта.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики оголошуються на засіданні Ради факультету.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

Інструктаж здобувачів вищої освіти з охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснює факультетський керівник практики під час проведення настановної конференції. Інструктаж проводиться відповідно до

«Інструкції № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики» (Наказ ректора № 6-ОД від 13.01.2021 р.).

1. Загальні положення

1.1. Практика аспірантів університету проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

1.2. До початку проведення практики повинно бути проведено обстеження робочих місць аспірантів -практикантів.

1.3. Відповідальність за організацію проведення і контроль практики покладається на керівників практик.

1.4. У тісному контакті з керівником практики від Університету бази практики забезпечують високу якість та безпеку її проходження згідно з програмою проходження практики.

1.5. Обов'язковою умовою допущення аспірантів до проходження практики є проходження ними вступного інструктажу з охорони праці під час трудового і професійного навчання та оформлення його у бланку реєстрації з підписами особи, яка проводила інструктаж та особи, яку інструктували.

2. Вимоги безпеки перед початком проходження практики

2.1. При прибутті на базу практики аспірант-практикант повинен пройти вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на місці проходження практики і поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

2.2. Аспіранту-практиканту повинні бути забезпечені нормальні умови праці і умови проходження практики

2.3. Аспірант-практикант повинен дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти.

2.4. Аспірант-практикант до початку практики повинен:

2.4.1. Одержати від керівника практики консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;

2.4.2. Отримати номер телефону керівника практики для повідомлення щодо виникнення нестандартної ситуації;

2.4.3. Своєчасно прибути на базу проходження практики;

2.4.4. Вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, виробничої санітарії.

2.5. Перед початком роботи аспірант-практикант повинен організувати своє робоче місце (місце проходження практики).

3. Вимоги безпеки під час проходження практики

3.1. Під час практики не допускається:

3.3.1. Залишати місце практики без дозволу керівника практики від бази практики;

3.3.2. Відвертати від роботи працівників, які його оточують;

3.3.3. При виникненні недоліків у роботі обладнання та приладів (комп'ютера, побутових приладів тощо) негайно повідомити керівника практики від бази практики та припинити роботу до усунення недоліків.

3.3.4. Аспірант-практикант під час проходження практики зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території закладу освіти.

4. Вимоги безпеки після закінчення проходження практики

4.1. Привести у порядок своє місце практики та передати його керівнику практики від бази практики.

5. Вимоги безпеки в аварійній ситуації

5.1. Негайно припинити роботу, довести до відома керівника практики у випадку:

5.1.1 Погіршення у аспіранта-практиканта стану здоров'я;

5.1.2. Отримання аспірантом-практикантом травми;

5.1.3. Виникнення пожежі;

5.1.4. Виникнення недоліків в роботі приладів та обладнання, що використовуються аспірантом-практикантом для виконання завдання практики;

5.1.5. Вимкнення електроенергії;

5.1.6. Запаху газу, тощо.

5.2. Для усунення аварійної ситуації аспірант-практикант повинен виконувати вказівки керівника практики, якщо це не приведе до погіршення стану його здоров'я.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

I. Джерела

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Національна доктрина розвитку освіти. *Освіта України*. 2002. 23 квітня. № 33. С. 4–6.
3. Україна XXI століття: Стратегія освіти. *Освіта*. 1992. 18 серпня. С. 2–3.
4. Положення про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами). URL: <https://drive.google.com/file/d/1ObzAwUu4SXcN0i6C2B0ddgoPjnQGsJg6/view>
5. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) введена в дію наказом ректора університету від 26 липня 2023 р. № 104-Д. URL: <https://kpnpu.edu.ua/publiczna-informatsiia/>
6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція). Кам'янець-Подільський, 2021. URL: https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSiSDVIV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA

II. Література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / [за заг. ред. Н. Сорокіної, А. Артюхова, І. Дегтярьової]. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Венцева Н. О. Актуалізація досвіду методики викладання у закладах вищої педагогічної освіти України початку ХХ століття в сучасних умовах *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba* – June № 55, 2021. P 237-243.
3. Євтух М. Б., Лузік Е. В., Дибкова Л. М. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень: монографія. Київ: КНЕУ, 2010. 248 с.
4. Зайченко І. Педагогіка і методика навчання у вищій школі. Київ : Ліра-К, 2020. 512 с.
5. Казак І. О. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
6. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
7. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с.
8. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.

Кам'янець-Подільський. Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2020. 292 с.

9. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

10. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; за ред З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп.]. Київ: Знання, 2007. 495 с.

11. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально- методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

12. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Івано-Франківськ, 2022.180 с.

13. Уведення в науково-педагогічну діяльність: навч. посіб. / [В. В. Іваненко, Г. Г. Кривчик, І. С. Накашидзе]. Дніпро : ЛІРА, 2018. 120 с.